

Effekten av avmaskningsmedel på utskiljning av spolmaskägg från föl

Projektnamn: Spolmasksmitta hos föl och i fållor på stuterier med skilda skötselstrategier samt olika avmaskningsmedels effekt på utskiljning av spolmaskägg
Projektledare: Eva Osterman Lind, Avd för Parasitologi, SVA
År: 2007
Kontaktperson: Eva Osterman Lind, 018-67 40 37, eva.osterman-lind@sva.se

Bakgrund och syfte

Infektion med spolmask är vanligt förekommande hos föl, i synnerhet i stuterimiljö där många föl samlas på förhållandevis små ytor. Fölen infekteras när de äter infektiösa spolmaskägg som finns deponerade i den omgivande miljön. Spolmaskinfektion yttrar sig vanligtvis i form av nedsatt tillväxt, glanslös päls och försämrad aptit. Genom analys av träckprov (avföringsprov) kan man fastställa om parasitägg utskiljs och därmed om vuxna köns mogna maskar finns i tarmen.

I allmänhet avmaskas föl flera gånger mot spolmask under sitt första levnadsår. Vid avmaskning med ett effektivt medel dör de vuxna maskarna. Därmed upphör också förekomsten av ägg i träcken. Det finns olika avmaskningsmedel registrerade för användning mot spolmask. De innehåller någon av följande substanser: fenbendazol, ivermektin, moxidektin eller pyrantel.

Syftet med studien var att undersöka effekten av olika maskmedel på spolmask hos föl. Detta gjordes genom att analysera förekomsten av spolmaskägg i träckprover tagna före och efter avmaskning.

Spolmaskar i träck. Foto: SVA.

Utförande

Totalt 176 föl från 11 stuterier inkluderades i studien. Föl från samma stuteri utgjorde en behandlingsgrupp utom på ett stuteri (nr 3) där fölen delades in i två behandlingsgrupper.

Fölen avmaskades enligt följande: 1 grupp fenbendazol (Axilur®), 1 grupp ivermektin (Noromectin®), 4 grupper moxidektin (Cydectin®) och 6 grupper pyrantel (Banminth®). Ett träckprov togs från varje föl i samband med avmaskning (=dag 0) samt 14 dagar senare (=dag 14). Proven skickades till diagnostiskt laboratorium vid SVA där antalet maskägg per gram träck (=EPG) fastställdes. Effekten av de olika maskmedlen beräknades sedan för de grupper med föl som utskiljde ägg innan avmaskning.

Resultat

Sjuttioåtta (44%) av de 176 fölen utskiljde spolmaskägg innan avmaskning, dag 0. Tyvärr var antalet äggutskiljande föl lågt vid 5 stuterier.

Stuteri id	AH	Grupp stl	Gruppmedel EPG d 0	Gruppmedel EPG d 14	Max EPG d 0	Max EPG d 14	FECR* d 14
5	fbz	23	1076	0	3350	0	100%
2	iv	0	0	30	0	200	
3	mox	13	388	250	850	800	36 %
4	mox	1	100	50	100	100	50%
7	mox	4	238	900	450	2600	-279%
9	mox	2	250	150	400	200	40%
10	pyr	2	525	0	950	0	100%
1	pyr	5	110	0	150	0	100%
3	pyr	9	372	0	800	0	100%
6	pyr	6	708	58	1550	300	92%
8	pyr	7	836	21	3800	100	97%
11	pyr	6	392	0	1500	0	100%

*Aritmetiskt medelvärde av individuella FECR

Tabell 2. Utskiljning av spolmaskäg före (d 0) och efter (d 14) avmaskning. AH – typ av avmaskningsmedel; Grupp stl – antal föl med minst 50 EPG dag 0; FECR – effekt av maskmedel.

Effekten av moxidektin varierade mellan 36% och 50% (tabell 2). I ett fall minskade inte utskiljningen av ägg överhuvudtaget utan antalet EPG ökade i stället mellan provtagningstillfällena. Effekten av ivermektin kunde inte mätas eftersom inga hästar utskiljde ägg dag 0. Däremot utskiljde två av dessa hästar ägg 14 dagar efter avmaskning.

I grupperna som avmaskades med pyrantel varierade effekten mellan 92% och 100%.

En grupp med behandlades med fenbendazol och dag 14 var det ingen av dessa hästar som utskiljde spolmaskäg.

Slutsatser och råd

Fungerande maskmedel bör ha en effekt på minst 90-95%. Om effekten är lägre kan resistens misstänkas. Resultaten i denna studie indikerar att moxidektin hade dålig effekt mot spolmask eftersom minskningen av ägg var otillräcklig i grupperna som testades. Effekten av pyrantel och fenbendazol var däremot god.

Den praktiska konsekvensen av resultaten som erhållits i denna studie är att fenbendazol eller pyrantel bör vara förstahandsval vid avmaskning mot spolmask hos föl. Emellertid är det viktigt att fortsättningsvis övervaka effekten av dessa maskmedel eftersom risken är överhängande att resistens så småningom kommer att utvecklas.

Det här projektet har fått anslag från Stiftelsen Svensk Hästforskning. Det här är en populärvetenskaplig sammanfattning av den slutrapport som forskarna skrivit efter forskningsprojektets slut. Mer information kan fås direkt från forskarna själva eller från Stiftelsen Svensk Hästforskning, www.hastforskning.se.